

“La monarquia no té sentit perquè ni el rei mateix se la creu”

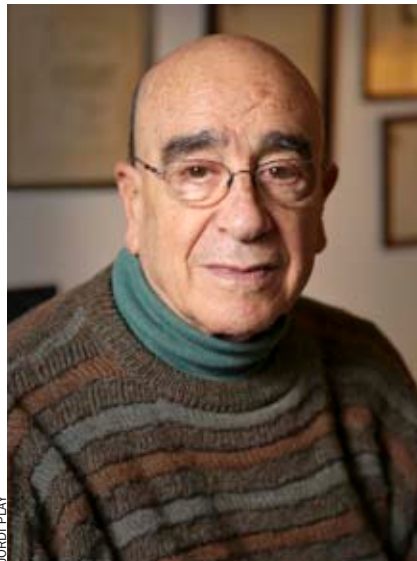
L'heraldista Armand de Fluvià (Barcelona, 1931) va ser monàrquic durant la dictadura i, per aquesta raó, el van detenir dues vegades. Renegà de la monarquia el dia que Joan Carles va jurar els principis del Movimiento. Analitza el moment actual de la corona espanyola i descarta l'abdicació.

La infanta Cristina ha estat imputada i obligada a declarar al judici del *cas Nóos*. Quina responsabilitat té la Casa Reial?

—Una de les coses que li he retret des del començament al rei és que permeti aquests matrimonis. L'única llei que hi havia sobre l'estatus interior de la família reial era que, per tal de mantenir el prestigi, s'havien de casar només amb membres d'altres famílies reials o ex-reials. Això s'havia mantingut fins Joan Carles. Fins i tot ho havien complert les seves germanes. Quan ell és rei, permet que es casin les seves filles fora d'aquesta llei, no hi diu res i, per tant, la gent considera que les infantes continuen estant a l'ordre de successió en el tron. Però ell hauria pogut abolir la Pragmàtica Sanció de Carles III de 1776 sobre els matrimonis morganàtics. Ho podria fer però no ho ha fet, perquè ell va sempre així sense fer soroll. I la punyalada és el casament del príncep. Tants anys educant-lo com un príncep, buscant-li esposa, amb vint princeses que es podien casar amb ell —això, ho vaig escriure jo al *Diari de Barcelona*— i després es casa amb una dona d'esqueres, atea, que ha avortat i ha tingut no sé quants amants. No. El títol del rei és Rei Catòlic d'Espanya. Es poden casar amb qui els doni la gana si renunciïn al tron.

—Però això té sentit al segle XXI?

—La seva única obligació és casar-se dins del cercle de les cases reials. Tots eren parents, els cosins d'Itàlia, de Grècia. Això ja no té sentit perquè ni ells mateixos hi creuen. Si hi creguessin, no farien el que fan. Mantenir tots

JORDI PLAY

els privilegis i saltar-te a la torera les poques obligacions que tens em sembla molt poc ètic. L'únic que pot mantenir la monarquia és aquest halo simbòlic que representa la història d'un país feta persona. La gent sap que és d'una dimensió social diferent. Han de mantenir aquest prestigi. Volen popularitzar-se i democratitzar una institució que, per essència, no ho és. A la llarga, aquest prestigi, aquest halo simbòlic, que és l'únic que es pot mantenir, es perdrà. Això, i el fet que el cap de l'estat ha de ser una persona neutral, per sobre dels partits polítics, és l'únic que tenen. Si aquest simbolisme de la monarquia es desprestigia i les filles de l'actual príncep tenen un avi que és taxista o el que sigui, ja no té sentit. Si ells s'ho salten a la torera, per ells faran. Ja hem vist com ha acabat el matrimoni de la infanta Elena. La in-

fanta Cristina, amb aquell esportista que tenia una nòvia, però quan va veure que li feia la gara-gara la infanta, va deixar la nòvia. No! Ara es veuen els resultats de tot això. I ja veurem què passarà amb la princesa, que també corren rumors de mala relació. No sé si heu vist aquell vídeo que són a taula la princesa i el príncep i, en un primer pla d'ella, es distingeix com li diu “Jó-de-te”. Una princesa! Això és una altra cosa. És una mala idea democratitzar una institució que, per essència, no ho és.

—Si no es mantenen aquestes obligacions, no es poden mantenir els privilegis?

—No té sentit. Tot es va desprestijant de mica en mica. És clar, temps enrere, no es coneixien “las veleidades” del monarca perquè no hi havia ràdio ni televisió ni Internet ni res d'això. Però a mi Joan Carles ja no m'havia agradat mai, ni quan era príncep.

—Per què?

—A Catalunya va fer dues visites. En una se li va fer una recepció al Palau Comillas [ara Palau Moja]. Llavors li vaig dir: “Altesa, per popularitzar la monarquia aquí a Catalunya seria molt important que aprenguéssiu el català”. La seva resposta va ser: “Sí, és clar, i el basc i gallec”. Quina resposta és aquesta? El príncep de Gal·les parla gal·lès. El de Bèlgica parla flamenc i francès. Després dels anys que fa que va a Mallorca i després que Don Joan fes que en Martí de Riquer li donés unes classes de català, si encara no parla català és que no és massa intel·ligent. Hi ha d'altres actituds en aquest sentit. Ja que el seu fill Felip és príncep de Girona podia haver dit

que volia que estigués uns mesos vivint a Catalunya, perquè vegi la realitat del país i el coneguín més. Tampoc no ho ha fet. Una altra cosa lògica era dir que quan el seu fill sigui a Catalunya l'únic tractament que se li ha de donar és Príncep de Girona. Doncs no: príncep d'Astúries amunt, príncep d'Astúries avall... El més normal és que, quan sigui a Navarra, sigui tractat de príncep de Viana; aquí, príncep de Girona, etc. No han sabut fer-ho, això. La prova és que sempre que vénen aquí hi ha protestes i xiulades perquè no ha sabut popularitzar-se. Joan Carles no m'ha agradat mai. És frívol i, culturalment, un desastre. Clar, se'n va a les caceres amb les seves amiguetes. No! Avui dia que tot se sap t'has d'aguantar i no anar-hi. És l'única obligació que tenen els reis. I si no, fora. No serviu. Deixeu-ho córrer.

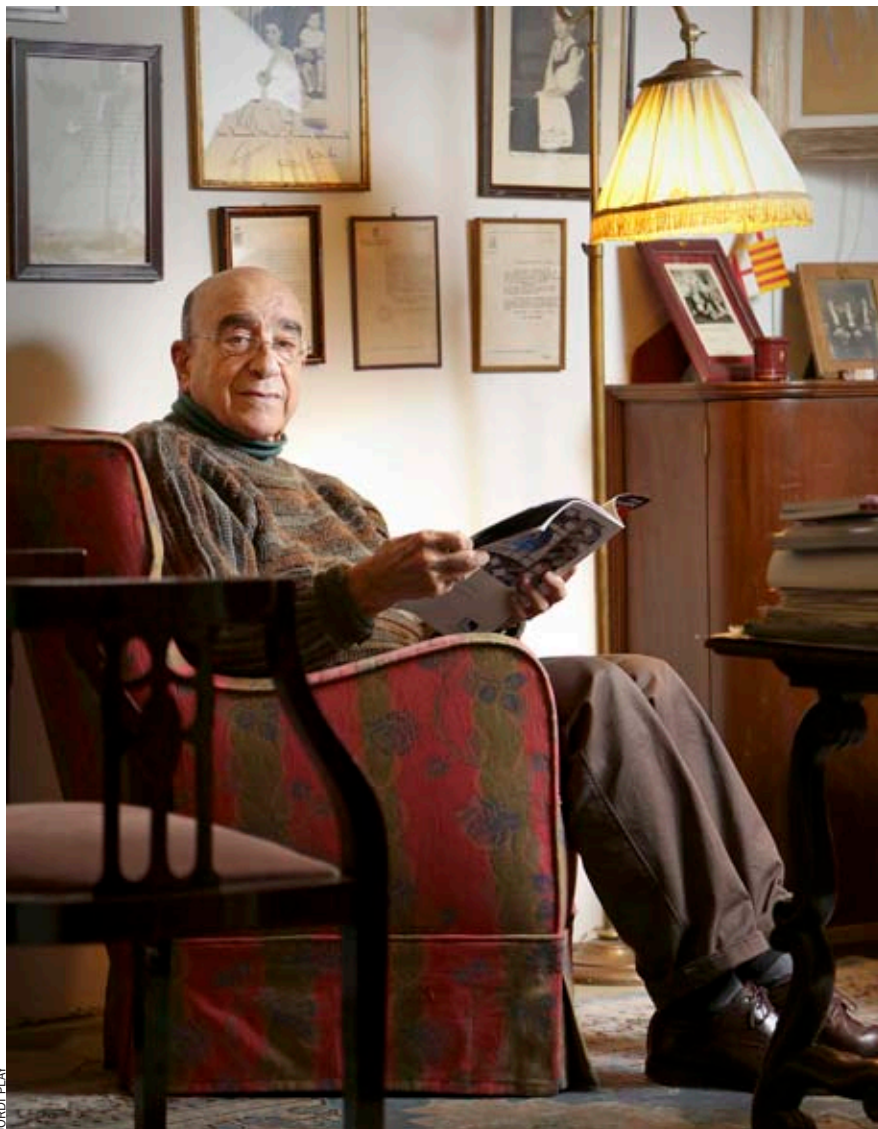
—**L'extensió del republicanisme a Catalunya té a veure amb aquesta manca de sensibilitat de la Casa Reial cap a Catalunya?**

—És clar. Ell, evidentment, és el descendent directe de Jaume I i de Guifré el Pilós. Això no se li pot discutir. Hi ha gent que no ho sap però és així. Però això no és prou. Has de fer mèrits perquè t'estimin els catalans. No n'ha fet ni un. Fa un discurs que comença i acaba en català però tot el mig és en castellà. Fes-lo tot en català! I si et parlen en castellà a Barcelona, has de dir que entens correctament el català i que continuem la conversa en català. Aquests gestos —petits, si vols— no els ha fet mai.

—**El cas del Regne Unit és tan diferent que els escocesos no es plantegen en cap moment esdevenir una república si aconseguixen la independència. Consideren la reina descendent dels reis escocesos i no qüestionen la monarquia?**

—És clar. En morir Isabel I sense fills ni germans, va heretar el fill de la seva cosina, la reina d'Escòcia Maria Estuard —que Isabel I havia fet guillotinar. El fill de Maria Estuard va ser Jaume VI d'Escòcia i I d'Anglaterra. Això es va mantenir així fins el 1707 quan la reina Anna I d'Anglaterra, d'Escòcia i d'Irlanda fa la Union Jack i crea el Regne Unit de la Gran Bretanya i Irlanda.

—**A la Constitució espanyola, el punt 5 de l'article 57 diu que "les abdicacions i les renunciacions i qualsevol**

JORDI PLAY

dubte de fet o de dret que s'esdevingui en l'ordre de successió a la corona es resoldran amb una llei orgànica". Encara no s'ha fet aquesta llei.

—No s'ha establert el paper que ha de fer la reina o el príncep.

—**Ni la regència...**

—No s'ha fet ni crec que es faci ja.

—**Hauria d'abdicar, el rei?**

—Els reis no han d'abdicar. La seva obligació és ser-hi fins que la dinyen. Ara hi ha el cas de Bèlgica i dels Països Baixos, però, en principi, un rei no ha d'abdicar. És allò d'"A rey muerto, rey puesto", "El Rey ha muerto. Viva el Rey!". És una cosa automàtica. Què canviaria l'abdicació?

—**Fins i tot el papa s'ha jubilat. Potser les institucions s'han de modernitzar.**

—En el cas del papa hi ha un precedent.

—**Però hi ha hagut abdicacions a la corona espanyola.**

—A Espanya? Ni Alfons XII ni Alfons XIII ni Isabel II ni Carles IV ni Carles III...

—**Felip V?**

—Felip V va deixar uns mesos el tron al seu fill Lluís I, però després el va tornar a agafar. A més, Lluís I va morir prematurament.

—**A banda de l'abdicació, hi ha la possibilitat d'una regència?**

—La regència només seria una opció si el rei es morís i l'hereu fos menor d'edat. Però com són majors d'edat, aquesta possibilitat no hi és. Si abdica el Rei, automàticament Felip VI serà proclamat rei. Tret que llavors surtin

partits dient que és el moment de votar en referèndum el model d'estat. Alguns poden argumentar que, a la mort de Franco, no es va preguntar al poble si volia monarquia o república. Per tant, hauríem de fer un plebiscit o un referèndum per demanar a la gent què vol.

—Sobre la regència hi ha una altra possibilitat. A la Constitució diu que “Si el rei resultava inhabilitat per l'exercici de la seva autoritat, i la impossibilitat fos reconeguda per les Corts Generals, entrarà immediatament a exercir la Regència el príncep hereu de la corona, si era major d'edat”.

—Sí, en aquest cas també.

—Sobre la Casa Reial ara s'acumulen casos de jutjat, divorcis, amants, accidents de caça i problemes de dicció als discursos...

—Només un.

—El de la Pasqua Militar.

—Sí, el següent ja va ser diferent. Però sempre ha tingut problemes per parlar. Ara havia millorat, però al principi era un desastre.

—Aquest cúmul de problemes no es resoluria amb l'abdicació?

—Jo no li veig solució. Quina diferència hi haurà si abdica? Ara almenys tenim una reina que és una professional i fa bé les coses, en principi. Amb la Letizia reina, ja ho veuríem. A l'actual reina només se li pot retreure que ha educat malament els seus fills, i sobretot el príncep Felip, que era la nineta dels seus ulls. Perquè Felip havia de seguir les lleis de la monarquia pel que fa al seu casament. Deien que es casava per amor! Un rei no es casa per amor i punt! És una de les seves obligacions. Ha de complir. I si no, que renunciï. A favor de l'abdicació hi ha qui argumenta que el príncep està més ben preparat. Teòricament també ho estava el seu pare, que en Franco el va enviar a totes les acadèmies, a la universitat... I què? Quina diferència hi ha? Si el rei continua fent el seu paper, encara que estigui malalt, per què ha d'abdicar? No està en el seu cap abdicar ni la teoria monàrquica admet aquesta possibilitat. Només en casos de bogeria i casos així. La reina Victòria va morir molt gran i el seu fill, Eduard VII, va ser rei a 60 anys.

Alex Milian

“No pot ser que la infanta Cristina actuï com Carmen Polo de Franco”

L'historiador i novel·lista Alfred Bosch (Barcelona, 1961) és portaveu d'Esquerra Republicana (ERC) al Congrés dels Diputats.

La imputació de la infanta Cristina en el cas Nóos és un senyal que la Casa Reial és més feble que mai?

—M'encantaria que els meus avis republicans poguessin veure tot això que estem veient. I encara m'encantaria més que els meus fills, avui, poguessin veure que la justícia tracta igual els reis, prínceps i princeses que a la resta de la gent. D'acord que hem avançat i estan passant coses que ni sospitàvem que poguessin passar però, d'altra banda, ni de bon tros estem en una situació de justícia igual per a tothom.

—Per què?

—La notícia positiva és el jutge. Mai un jutge no havia gosat fer complir la llei amb tant de coratge. La mala notícia ve del poder executiu. Tant la Casa Reial com l'Estat espanyol i el fiscal estan intentant frenar el procés. Per sort hi ha el jutge Castro, que ha decidit fer complir la llei. Una cosa tan senzilla com fer complir la llei —que ens la repeteixen fins a la sopa quan els interessa— no s'està fent. En canvi, el jutge, sí que la fa complir.

—Quina ha estat l'actuació de la Casa Reial en tot aquest cas?

—És que no la sabem. Coneixem l'actuació de la infanta Cristina. El que fan els altres no ho sabem, perquè no ens ho expliquen i no tenim cap poder màgic per saber-ho. Ara, la infanta, sí. Diria que, al segle XXI, en un estat democràtic, no pot ser que la infanta Cristina actuï com la Carmen Polo de Franco. Si li preguntaven d'on sortien els diners o les joies deia “demanin-l'hi al meu marit”. Ja hi tornem a ser. Si és una

JORDI PLAY / ARXIU

persona que té responsabilitats públiques i li estan demanant per diners públics, no es pot resguardar sota aquest escut. A banda que ofèn la intel·ligència de totes les dones i totes les esposes de la nostra societat. No pot ser. És evident que, en això, també som al segle XXI. Això no es correspon amb la posició de la dona avui dia a la nostra societat ni a la posició de la infanta Cristina. És un refugi que ofèn per dues bandes, pel que fa a la transparència i a la responsabilitat degudes en una persona amb responsabilitats públiques i, en segon lloc, pel que fa a la posició de les dones a la nostra societat.

—Aquest cas fa més profunda la desconfiança de la societat envers la Casa Reial. L'abdicació és una solució?

—Primer, a nosaltres no ens interessa que la Casa Reial se'n surti. A nosaltres